

Obecne ukształtowanie przestrzenne placu Jana Pawła II to efekt modernizacji zakończonej jesienią 2018 r. W latach powojennych obszar ten nazwano placem Lenina. W 1970 roku, dzięki nowym ustaleniom programowo-przestrzennym i licznym opracowaniom konkursowym zostały ukształtowane granice placu.

Henryka Pomorskiego. Utworzono tu wówczas targowisko, centrum zniszczonego miasta, zostało przeniesione na ówczesny plac Armii Czerwonej (dziś plac Kopernika), jako niepasujące do wizji nowego centrum Opola.

Około 1965 roku rozpoczęto zasadniczą przebudowę ówczesnego placu Lenina. Zaplanowano tam budynek Teatru Dramatycznego im. Jana Kochanowskiego, wg projektu Zygmunta Majewskiego i Juliana Duchowicza oraz nowy pawilon Biura Wystaw Artystycznych. Oddany do użytku przez władze w 1975 roku nowy gmach teatralny wraz z pawilonem obecnej Galerii Sztuki Współczesnej do dziś jest głównym akcentem placu.

W czasie powojennej odbudowy ulicy Ozimskiej, plac ów miał stać się miejscem centralnych obchodów świąt narodowych oraz centrum kulturalnym Opola. Dlatego też w 1954 roku, w południowej pierzei ulicy Ozimskiej, pomiędzy ul. Dubois a Katowicką, powstał monumentalny dom partii – siedziba Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Nawiązujący do komunistycznej ideologii gmach z obowiązującym kolumnowym portykiem, miał tworzyć spójną całość z otaczającą go przestrzenią. Ekspozycję obiektu podkreślać miał, plac położony na osi gmachu, po północnej stronie ulicy Ozimskiej. Na omawianym obszarze, który po wojnie był zaniedbany, wśród nieuporządkowanej zieleni stała jedynie niewielka hala targowa wzniesiona w 1949 roku przez architekta miejskiego Henryka Pomorskiego. Utworzono tu wówczas targowisko, centrum zniszczonego miasta, zostało przeniesione na ówczesny plac Armii Czerwonej (dziś plac Kopernika), jako niepasujące do wizji nowego centrum Opola.

W 2018 roku, w ramach prac modernizacyjnych usunięto z niego starą nawierzchnię oraz część roślinności, w tym różę, które rosły na nim od lat. Założony na planie prostokąta z kamienną nawierzchnią, podzielony został na dwie części. Po stronie południowej, od ul. Ozimskiej pojawiły się alejki oraz kamienne ławy. Od północy zamknięty został elipsami zieleni, w których zachowano starodrzew. Charakterystycznym elementem placu stał fragment rozciągający się wzdłuż całej jego szerokości, pełniący funkcję fontanny a wyglądem przypominający klawiaturę fortepianu.

Aa Aa ++

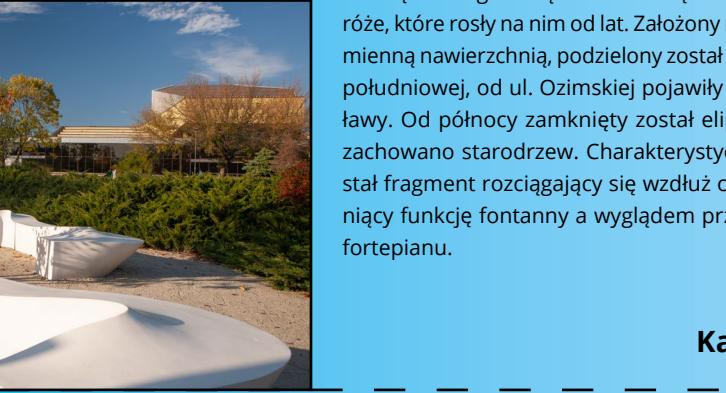

Plac JANA PAWŁA II - miejsce sztuk wszelkich

Obecne ukształtowanie przestrzenne placu Jana Pawła II to efekt modernizacji zakończonej jesienią 2018 r. W latach powojennych obszar ten nazwano placem Lenina. W 1970 roku, dzięki nowym ustaleniom programowo-przestrzennym i licznym opracowaniom konkursowym zostały ukształtowane granice placu. Na początku lat 90. ubiegłego wieku, uchwałą Rady Miasta z 12 marca 1991 r. zmieniono nazwę placu na plac Teatralny. Funkcjonował on pod tą nazwą przez ponad dekadę, do 2006 roku.

W czasie powojennej odbudowy ulicy Ozimskiej, plac ów miał stać się miejscem centralnych obchodów świąt narodowych oraz centrum kulturalnym Opola. Dlatego też w 1954 roku, w południowej pierzei ulicy Ozimskiej, pomiędzy ul. Dubois a Katowicką, powstał monumentalny dom partii – siedziba Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Nawiązujący do komunistycznej ideologii gmach z obowiązującym kolumnowym portykiem, miał tworzyć spójną całość z otaczającą go przestrzenią. Ekspozycję obiektu podkreślać miał, plac położony na osi gmachu, po północnej stronie ulicy Ozimskiej. Na omawianym obszarze, który po wojnie był zaniedbany, wśród nieuporządkowanej zieleni stała jedynie niewielka hala targowa wzniesiona w 1949 roku przez architekta miejskiego Henryka Pomorskiego. Utworzono tu wówczas targowisko, centrum zniszczonego miasta, zostało przeniesione na ówczesny plac Armii Czerwonej (dziś plac Kopernika), jako niepasujące do wizji nowego centrum Opola.

Niestety inwestycja powiodła się połowicznie – nigdy bowiem nie zbudowano całości przestrzeni wystawienniczych, a siedzibą BWA stał się fragment widniejący w dokumentacji projektowej pod nazwą „część wejściowa do galerii BWA”. Oddany do użytku przez władze w 1975 roku nowy gmach teatralny wraz z pawilonem obecnej Galerii Sztuki Współczesnej do dziś jest głównym akcentem placu. W 2018 roku, w ramach prac modernizacyjnych usunięto z niego starą nawierzchnię oraz część roślinności, w tym różę, które rosły na nim od lat. Założony na planie prostokąta z kamienną nawierzchnią, podzielony został na dwie części. Po stronie południowej, od ul. Ozimskiej pojawiły się alejki oraz kamienne ławy. Od północy zamknięty został elipsami zieleni, w których zachowano starodrzew. Charakterystycznym elementem placu stał fragment rozciągający się wzdłuż całej jego szerokości, pełniący funkcję fontanny a wyglądem przypominający klawiaturę fortepianu.

Katarzyna Latocha

Plac JANA PAWŁA II - miejsce sztuk wszelkich

www.dladziedzictwa.org

Fundacja „Dla Dziedzictwa”

Ulotka wydana w ramach projektu pt. *Przebudowa placów miejskich w Opolu*, który Fundacja „Dla Dziedzictwa” realizuje w partnerstwie z Miastem Opole w ramach umowy o dofinansowanie projektu nr RPOP.05.03.01-16-0037/16-00.

Opracowanie: Katarzyna Latocha
Zdjęcia: Mariusz Przygoda, Paweł Uchorczak

Redakcja i korekta: dr Krzysztof Kleszcz

Opracowanie graficzne: Ewelina Skut

Wydawca: Fundacja „Dla Dziedzictwa”

FUNDACJA
DLA DZIEDZICTWA

John Paul II Square - a Venue for All Arts

The current spatial shape of John Paul II Square is the result of the modernisation completed in the autumn of 2018. In the post-war years, the area was called Lenin Square. In 1970, the boundaries of the square were shaped thanks to new program and spatial arrangements as well as numerous competitive studies. In the early 1990s, by virtue of a resolution of the City Council of 12 March 1991 the name of the square was changed to Teatralny Square. It functioned under this name for over a decade, until 2006.

During the post-war reconstruction of Ozimska Street, the square was to become the place of central celebration of national holidays and the cultural centre of Opole. Therefore, in 1954, a monumental party house - the seat of the Provincial Committee of the Polish United Workers' Party - was built in the southern frontage of Ozimska Street, between Dubois and Katowicka Streets. The building, harking back to the communist ideology, with its obligatory column portico, was to form a coherent whole with the surrounding space. The exposition of the building was to be emphasised by the square located on the axis of the building, on the northern side of Ozimska Street. In the discussed area, which was neglected after the war, only a small market hall erected in 1949 by urban architect Henryk Pomorski stood among the unordered greenery. The marketplace created at that time, the centre of the destroyed city, was moved to the then Red Army Square (today Copernicus Square), as not matching the vision of the new centre of Opole.

An interesting fact is that on 1 May 1953, a wooden mock-up of the Palace of Culture and Science was unveiled on this square, which was not yet developed at that time. This mock-up was probably supposed to raise the rank of the place at a representative alley, which Ozimska Street was to be. Portraits of communist leaders were set up around it for the May Day marches. A bust of Stalin on a pedestal stood on a pedestal, surrounded by a colonnade on both sides. The 11-meter-high mock-up of the Palace of Culture and Science built in the capital city stood on the square until the late 1960s. In addition, a monument erected in 1962, in

honour of the Polish Workers' Party, the so-called Spire, designed by the then provincial architect Florian Jesionowski, was built on a water pond, located between the mock-up and the Stalin monument. A fundamental reconstruction of the then Lenin Square began around 1965. The building of the Jan Kochanowski Dramatic Theater was planned there, designed by Zygmunt Majewski and Julian Duchowicz, and a new pavilion of the Art Exhibition Office (BWA).

Unfortunately, the investment was half-successful - the entire exhibition space was never built, and the BWA headquarters were moved to the part shown in the project documentation under the name „the entrance part to the BWA gallery“. The new theatre building, commissioned by the authorities in 1975, together with the pavilion of the present-day Contemporary Art Gallery, is still the main accent of the square. In 2018, as part of the modernisation works, the old surface and part of the vegetation, including roses, which had been growing on it for years, were removed from the place. Established on a rectangular plan with a stone surface, it was divided into two parts. Alleyways and stone benches appeared on the southern side, from Ozimska Street. It was closed with ellipses of greenery from the north, in which the old trees had been preserved. A fragment stretching along its entire width, serving as a fountain and resembling a piano keyboard was a characteristic element of the square.

Johannes-Paul-II.-Platz Ein Platz für Kunst jeder Art

Die gegenwärtige Gestaltung des Johannes-Paul-II.-Platzes/platz Jana Pawła II ist ein Ergebnis der im Herbst 2018 beendeten Modernisierungsarbeiten. In den Nachkriegsjahren hieß er Leninplatz. 1970, dank den neuen Vereinbarungen bezüglich der Raumplanung und den zahlreichen architektonischen Wettbewerben, wurden die Grenzen des Platzes festgelegt. Anfang der 90er Jahre des letzten Jahrhunderts wurde der Platz kraft eines Gesetzes des Stadtrates vom 12. März 1991 in den Theaterplatz/ Ehren an die Polnische Volkspartei, die sog. Spitze, entworfen durch den damaligen Wojwodschaftsarchitekten Florian Jesionowski, gestellt wurde. 1965 begann man mit dem Umbau des damaligen Leninplatzes. Es wurden an der Stelle ein Gebäude des Jan-Kochanowski-Theaters laut dem Projekt von Zygmunt Majewski und Julian Duchowicz sowie ein neues Pavillon für das Büro für Kunstaustellungen gebaut.

Bei dem großen Wiederaufbau der Stadt Oppeln/Opole in den Nachkriegsjahren sollte der Platz als zentrale Stelle für Feierlichkeiten während der Nationalfeiertage sowie als kulturelles Zentrum gelten. So wurde 1954 im südlichen Teil der Ozimska-Straße, zwischen der Dubois-Straße und der Katowicka-Straße, ein gewaltiges Parteigebäude – der Sitz des Büros für Kunstaustellungen, kurz BWA, wurde ein Fragment der Projektdokumentation unter dem Namen „Eingangsteil in die BWA-Galerie“ festgelegt. Das 1975 zur Verfügung gestellte neue Theater samt Pavillon der heutigen Galerie der modernen Kunst bilden bis heute das Hauptzentrum des Platzes. 2018 wurden im Rahmen von Modernisierungsarbeiten die alte Betondecke und ein Teil der Pflanzen entfernt, darunter Rosen, die hier jahrelang gewachsen hatten. Der rechteckige Platz mit Steindecke wurde in zwei Bereiche geteilt. Südlich der Ozimska-Straße wurden Alleen und Steinbänke errichtet, im nördlichen Teil dagegen Grünflächen mit alten erhaltenen Bäumen. Das charakteristische Element des Platzes stellt der Springbrunnen in Form eines Klaviers dar.

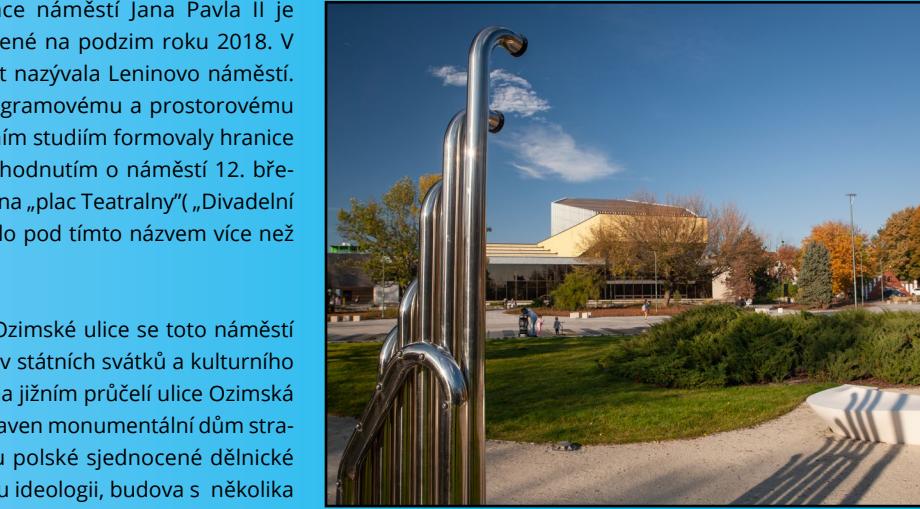

Náměstí Jana Pavla II. – místo všech druhů umění

Současná prostorová konfigurace náměstí Jana Pavla II je výsledkem modernizace dokončené na podzim roku 2018. V poválečných letech se tato oblast nazývala Leninovo náměstí. V roce 1970 se díky novému programovému a prostorovému uspořádání a četným konkurenčním studiím formovaly hranice náměstí. Začátkem 90. let se rozhodnutím o náměstí 12. března 1991 změnilo náměstí jméno na „plac Teatralny“ („Divadelní náměstí“). Do roku 2006 fungovalo pod tímto názvem více než deset let.

Během poválečné rekonstrukce Ozimské ulice se toto náměstí mělo stát místem ústředních oslav státních svátků a kulturního centra Opole. Proto v roce 1954 na jižním průčelí ulice Ozimská mezi Dubois a Katowickou, byl postaven monumentální dům strany - sídlo venkovanského výboru polské sjednocené dělnické strany. Pokud jde o komunistickou ideologii, budova s několika řadami sloupů, které podpírají střechu, měla tvořit souvislý celek s okolním prostorem. Expozici objektu mělo zdůraznit náměstí, které bylo koncipováno směrem k ose budovy, na severní straně Ozimské ulice. V oblasti, která byla po válce zanedbána, existovala mezi narušenou zelení jen malá tržnice postavená v roce 1949 městským architektem Henrykem Pomorským. Trh vytvořený v té době v centru zničeného města, byl přesunut na tehdejší Rudé armádní náměstí (dnešní náměstí Copernicus), protože neodpovídala vizi nového centra Opole.

Zajímavým faktem je, že na tomto, dosud nevyvinutém náměstí, 1. května 1953 byl odhalen dřevěný model Paláce kultury a vědy. Tato maketa měla pravděpodobně zvýšit prestiž místa podél reprezentativní třídy Ozimské ulice. Během průvodu v květnu byly kolem něj umísteny portréty komunistických vůdců. Uprostřed se tyčila Stalinova socha na podstavci, obklopená na dvou stranách kolonádou. Na náměstí stál až do konce šedesátých let model postavený v hlavním městě Paláce kultury a vědy s výškou 11 metrů. Mezi modelem a sochou Stalina navíc stála vodní nádrž, v níž byl v roce 1962 umístěn památník na počest Polské dělnické strany, jednalo se o věž, od tehdejší provinčního architekta

Floriana Jesionowského. Kolem roku 1965 začala významná rekonstrukce tehdejšího Lenina náměstí. Byla zde naplánována budova dramatického divadla jménem Jana Kochanowského, podle návrhu Zygmunta Majewského a Juliana Duchowicze a také nový pavilon „Art Exhibition Bureau“.

Investice bohužel byla jen částečně úspěšná - celý výstavní prostor nebyl nikdy vybudován a sídlo BWA se stalo fragmentem, který se objevil v projektové dokumentaci pod názvem „vstupní část galerie BWA“. Nová divadelní budova byla spolu s pavilonem současné Galerie současného umění uvedena do provozu úřadem v roce 1975 a jejím hlavním tématem bylo náměstí. V roce 2018 byly v rámci modernizačních prací odstraněny starý chodník a část vegetace, včetně růží, které na ní rostly roky. Plán byl založen na obdélníkovém tvaru s kamenným povrchem a byl rozdělen na dvě části. Na jižní straně od ulice Ozimská je ulička s kamennými lavicemi. Ze severu byla uzavřena elipsami zeleně, ve kterých se zachovaly staré stromy. Charakteristickým prvkem náměstí byl fragment rozkládající se po celé jeho šířce, sloužící jako fontána a připomínající klavírní klávesnici.